

ՏՕՐԹԵՐ ՃԵԼԱԼԵԱՆ
 ԱՄԱՆԱՆՈՐ ԴԱՐՈՒՄԻՆ
 ՍՈՎԵՏԻԱՆ ԱՄՍՏՐԻԿ, Ե. ՃՆՆԴԱԿԱՆ
 ԴՈՐԾԱՐԱՆՈՅ:
 ԿԱԼԵԺԱ, ԿԱՄԱՐՉԻՆ ԴԼԱԽԸ,
 ԹԻՒ Տ

ՍԵՖԱԼԵԹԻ ԼՕՆՏՐԱ

(64)

Մէզ պարէնին ընկնի աթմըջ օլ-
տուղու, վէ հիտտէթ ու զազա-
պընտան նաչի կէզլէրինտէն ա-
թմըջ սաշըմազտէ պուլունտու-
ղու հալտէ, լ'օմ կրինէ խիթ ապէն,

— Սիւք քիմսինիզ, վէ գաճըն
սալահիյնէթէ մէզնի պուլունտան
էվվէլ, իքի տէֆա տըր նէզտիմէ
կէլմէքլիկէ ճէսարէթ իթ տիքտէն
պաշգա, շիմտի տէ զալըւ պ տա
հուգուրուտա, Տիք Հարիստընըն
խմինի զիքրէ իճթիսար կյէմէք-
տէնինիզ տիր, — տէտի :

— Միս էլէն, պէն անըն տօս-
թու իտիմ, — տէտի լ'օմ կրի :

— Վէլէվ էջլէ տալի օլմաշ օլ-
տա, նէ՞ վազիֆէմ պէնիմ, պէն-
ճէ՞նէ վարարը, — տէտի միս էլէն :

Լ'օմ կրի պու ճէվապը ալաղ-
տա կիւլի մէնէնէրէք :

— Միս էլէն, մալիմեա, պիզ
պուրատա եալընըզը, եանըմը-
տա քիմէլէր եօզ տուր, վէ քիմ-
սէ պիզիմ սէջլէտիկիմիլ իշիթ-
մէքտէ տէկիլ տիր, տիմէք տիր
քի, ալըզ տան ալըզա հէր պիր էս-
րարը սէջլէտէպիլիլիլիլ. իմտի,
սիգէ խապէր վիրիլիմ քի, պէն
հէր շէնի պիլմէքտէնիմ տիր, —
տէտի :

— Հաֆըզ Ալլահ, սիզ հէր շէ-
նի պիլմէքտէնիմիլ տիր... —
տէտի մէզպուրէ, թէլէֆի նիյնէ-
թիլէ իւզէրինէ պասըմըջ օլան
պիր երլանըն պաշընը գալորընը-
տա, քէմալի խըշմ ու զաղապլա
պաղընըն մանէնտ պիր պաղըն-
լա պաղարաղ :

Մէզ պուրէ պուլուն սէջլէտիկի
վաղըթ տա, թէլէֆի զուլունտա
պիլիմ պիր իսթիհզա վէ պիր մէյ-
եուսիյնէթ էսէրի պուլունմազ-
տա իտի :

— Պէն Տիք Հարիստընըն տօս-
թու օլտուղուտան, քէնտուեէ
օլան աչ ու մուհապպէթ ինիզի,
մահրէմանէ սուրէթտէ օլարաղ
պանա պէնան իթմիշ տիր, — տէ-
տի լ'օմ կրի :

— Էյ, սօնրա՞, — տէտի միս է-
լէն պէն պիւրու տէթ իւզըն սէջ-
լէնէրէք :

— Տիք Հարիստըն էօլտուղիւն-
տէ, եանընտա սիզիւն աչ ու սէվ-
տանէ տանիլ մէքթուպլարընըզ
պուլունտուղունտա տալի... պիլ-
մէքտէնիմ տիր, — տէտի լ'օմ կրի :

Միս էլէն պուլունտա տալի իշի-
տիլնէ, ընկնի պիլիլիւն պիլիլիւն
աթարաղ մօս մօր քէսիլտի :

— Մէզքիւր մէքթուպլարըն սիզ
չօզ արտաընը իսէտէ, էլտէ իտէ-
մէտինիզ, վէ հաթթա աղըրըլըն-
ճա աթթուլարտա վիրմէք իսթէ-
տինիզ իսէտէ, պիր տիւրիլ մու-
վաֆիֆա օլա՛մալընըզ, — տէտի
լ'օմ կրի :

— Վէ... մէքքիւր մէքթուպ-
լար... — տէտի միս էլէն :

— Պէն քէնտիմ, անլէրին նէրէ-
տէ օլտուղլարընը պիլմէքտէնիմ
տիր, — տէտի լ'օմ կրի :

Միս էլէն պուլունտա տալի իշիթ-
տիլնէ, հիտտէթ ինտէն նաչի
թէքմիլ վիճուտի սարսմաեա, վէ

կէզլէրիտէ աթէշ կիպի բարլա-
մանա պաշլատը :

— Կէօրմէքտէնիլ տիր եա, միս
էլէն, շիմտի սիզ էջլէ պիր հալ-
տէ պուլունմազտալընըզ տըր քի,
թարաֆըմտան գուհուրա կէլէն
էն ուֆազ պիր խըսմէթի, վէ էն
ուֆազ պիր թէքլիֆի ընտա ի-
տէ՛մէնէնէքսիլիլ տիր, — տէտի
լ'օմ կրի :

— Բէք ալէա, լաքին, թէքլի-
ֆինիլի գապուլ էլլէտիկիմտէ,
նէ՞ օլաճաղ տըր, մէքքիւր մէք-
թուպլար... — տէտի միս էլէն :

— Օլ վաղըթ, մէքքիւր մէք-
թուպլարըն նէրէտէ օլտուղունտ-
ալիզ խապէր վիրէնէնիմ տիր, —
տէտի լ'օմ կրի :

— Մէջլէնիլիլ... — տէտի միս
էլէն :

— Խալը, շիմտի սէջլէնէմէմ,
էվվէլա սիզ պէնիմ թէքլիֆիմին
իճրասընտա պուլունտուղունտազ,
վէ պէնտէ եարըն, եարը կիճէ-
լէնին, կէլիլ սիզի գօնաղընըզտա
պուլունտու, — տէտի լ'օմ կրի :

— Տիմէք տիր քի, զաթէն իքի
տէֆա կէլտիլիլիլ պիր թարիլ-
տէն կէլէնէքսիլիլ տիր, — էջլէ՞
մի, — տէտի մէզպուրէ :

— Էվվէթ, շիւնըն, իսթէմէմ
քի կէլիլ սիզիլիլ կէօրի շտիւ-
կիւմիւ, իւրտմէթ քէսարլարընըզ
թէհի երտէ կէօրմիլ օլտուղլար,
— տէտի լ'օմ կրի :

Պուլունտա իւզէրինէ, միս էլէն,
քէնտի հիտտէթ ու զաղապընը վէ
քիպը ու աղաթթիլիլ զապլթա
մէճպուր օլարաղ :

— Մատամ քի բէնշէյլի գուտ-
լէթ ինիզտէ պուլունմազտաեթմ
տըր, շի՛ չարէ, պիլ իթաաթ թէք-
լիֆինիլիլ գապուլ վէ իճրա՛ իլլէ-
մէլիլիմ տիր, — տէտի :

— Պէնտէ օլ վաղըթ սիզէ թաղ-
տիմի թէքէքիւր իտէրիմ, — տէ-
տի լ'օմ կրի կիւլիմէնէրէք :

— Պաշ իսթիլնէ, մատամ քի
էջլէ տիր, պուլունտուղունտա, է՛մը
իտինիլ, — տէտի մէզպուրէ պա-
շընը էլլէրէք :

— Իմտի, նիգապընըզա եիւ-
զիւնիլիլ գաթաաթաղ շիմտի,
տօղրու Բաթէր-Նօթէր սօգա-
ղընտա պուլունտան ճէմիյնէթ ինիլ
ընէնիլիլ գաթընա կիտէրսինիլ,
վէ միւմալիլէնտէն, արգատաղը-
նըզ օլաճաղ օլան գաթընըն նիւ-
մէրօտու իլէ մահէլլի իգամէթի-
նի խապէր ալաղընտան սօնրա, եի-
նէ պուրաեա կէլիլսինիլ, — տէ-
տի լ'օմ կրի :

— Տիմէք տիր քի սիզ պէնի պու-
րատա պէքլէնէնէքսիլիլ տիր,
էջլէ՞ մի, — տէտի միս էլէն :

— Էվվէթ, — տէտի լ'օմ կրի :

Միս էլէն նիզ ապընը վաղ իտիլ
վէ մանթ օտունտա կիւնիլիլիլ հա-
ղըրլանտը, վէ լ'օմ կրիտէ, օտա
գաթընտունտա աչտը :

Պատէհու ալէթթաճիլ միս է-
լէն մէրտիվէնտէն աչաղը ինտի :

— Է՞օֆ, էկէրչի պիր առէմին
պաղընըն թէէսիլիլլէ էօլմէք-
լիք լաղըմ կէլիլ իտի, պուլ գը-
ղըն պաղընընտան պէն, շիմտի
գաթաղ գըղգ տէֆա էօլէնէք ի-
տիմ. տէրքեար օլան գալըմըզ
լօրտ Բալիլիլ իլէ օլմաեղ, իւ-
լա, պաշընըն, հէնուզ օն սէքիլ
չաղապընտա պուլունտան պու-
ղապուլլա՛ գըզ իլէ տիր. զանն
իտէրսին քի, շէյթմալըզ տէնի-

լէն շէյ, պու գըղըն՝ վիճուտինի
թաղընտաղ տիւնտաեա կէլիլիլ
տիր, — տէտի լ'օմ կրի քէնտու. քէն-
տուեէ սէջլէնէրէք :

Պատէհու, մէրգուլ կիտիլ օ-
տանըն բէրճիլիլիլ աչտը, վէ ա-
չաղը տօղրու էկիլէրէք սօգաղա-
պաղ տըր, վէ մէզպուրէնին աճէլէ
աճէլէ եիւրիւնէրէք Սէրման լան
նամ սօգաղտան իշէրի կիրտիլի-
նի կէօրտիւ, վէ պուլունտա իւզէրի-
նէ իքի բարմաղընը տիհանընա
վաղ իլէ, պիր բալըզ չալտը :

Մէքքիւր իշարէթ իւզէրինէ,
խանէնին պիրինին գաթընտունտան
իշինտէ սէսսիլլէն պէքլէմէքտէ
պուլունտան պիր գաթը, անինտէ
օրասընը թէք իլէ, կիտիլ կէ-
չիտտէն իշէրի կիրտիլ. Մէրգու-
մէ Սիւզաննա իտի :

Լ'օմ կրի, մէրգուլիլ գաթըն-
լաճաղ իւզըն օտանը թէք իլէ
մէրտիվէն պաշընա կիթտի, էլին-
տէն թուլտու, վէ հէյճանը պիր
թէլաֆիլիլ իւզըն օտաառան իշէ-
րի կիրմէսինիլ էմը իլլէտիքտէն
սօնրա,

— Չօճուղում, գալպինիլ լա-
հաթ օլտուն, սիզ անը պիր սօն
տէֆա տահա կէօրէպիլէնէքսիլ-
նիլ տիր, — տէտի :

Սիւզաննա աղլանըզ կէօր եաշ-
լարը տէօքմէքտէ իտի :

Պիրտէ պէքլէմէքտէլէր իքէն,
Սէրման լան քէօլէսինտէն պիր ա-
րապա կէլիլպտէ սօգաղ տա տուր-
տուղունտան սէսինի իշիթտիլէր :
Մէքքիւր սէս իւզէրինէ, լ'օմ կրի
գօշուպ բէնճիլիլիլ կիթտի, վէ
միս էլէնին, եինէ կիթտիլիլ էլ-
պիսէ իլէ կէրի տէօնէրէք արա-
պատան աչաղը ինտիլինիլ, վէ
պուլունտուգալար խանէնէն տօղ-
րու կէլտիլիլիլ կէօրտիւ :

Մէզպուրէ մէրտիվէնտէն եօ-
գաթու չըգաղաղ, զաթէն աղա-
ճըգ աչգ պուլունտան գաթընտուն
եիթի վիրտի :

Լ'օմ կրի մէզպուրէնէ իսթա-
պէն,

— Իշթէ սիզին եէրինիլիլ կիտէ-
նէք օլան գաթըն պուլունտու, — տէ-
տի Սիւզաննա կէօթէրէք :

Միս էլէն եիւզիւնտէքի նիգա-
պը արգահա տօղրու աթտըզտան
սօնրա, Սիւզաննա կիպի աթի սը-
նըֆտան օլան պիր գաթընա աթ-
ֆը նիկեա՛ իլէ սիւզմէկէ պաշ-
լատը :

Սիւզաննա, իրլանտալարա
մախտուն պուլունտան պիր հիւսնի
ճէմալէ մալիք պուլունտաղտա ի-
տի :

— Ա՛, պու պիր իրլանտալը օլ-
մալը տըր, — տէտի մէզպուրէ թահ-
գ իրմալիլ պիր սուրէթտէ սէջլէ-
նէրէք :

— Էվվէթ, մատմաղէլ, իրլան-
տալը տըր, — տէտի լ'օմ կրի սօ-
նուգ պիր թարաղտա ճէվապ վիրէ-
րէք :

— Չաթէն միւպիլէլա գըլընտը-
ղըմ մահճուպիլիլ վէ մէզլէլէթ
իքի գաթ օլտուն, — տէտի միս էլէն
քէնտու. քէնտուեէ սէջլէնէրէք :

Լ'օմ կրի հիշ պիր ճէվապ վիր-
մէնէրէք, անճաղ ումուղլարընը
սիլքտի :

Միս էլէն, Սիւզաննան պիր
քէտէրի աղիմ իւզըն հալէա կէօզ
եաշլարըն տէօքմէքտէ օլմասընը
կէօրտիլ կիւնտէն,

— Պէսպէլլիլ սալպ իտիլէնէք օ-

լան աթէմ սիզին աչգընըզ օլմա-

լը տըր, — տէտի :

— Էվվէթ, մատմա, — տէտի Սիւ-
զաննա բէք սատէ պիր սուրէթտէ
ճէվապ վիրէրէք :

— Միս էլէն, շիմտի սիզ քէնտի
էլպիսէնիլիլ կիւնիլիլ, արգա-
նըզտալի էլպիսէնիլ պուլ գաթը-
եա վիրմէլիլիլիլ, վէ պէնտէ կի-
տիլ սօգաղ տա պէքլէմէլիլիլիմ
տիր, — տէտի լ'օմ կրի :

Միս էլէն պաշընա պիր իշա-
րէթ իտէրէք ըուլի մուվաֆաղաթ
կէօթէրտի :

— Մէրգուլիլ գաճնիլ եօլ-
տան կիթմէլիլիլ լաղըմ կէլմէք-
տէ տիր, — տէտի լ'օմ կրի :

— Օլտ Պալլէյտէ վաղը 9 նիւ-
մէրօլա խանէնէ կիթմէլիլ տիր,
վէ պիրլիքտէ կէլէնէք օլան գա-
տըն աչաղը ինէնէ գաթաղ, արա-
պա գաթընտուն էօնիւնտէ պէք-
լէմէլիլ տիր, — տէտի միս էլէն :

— Բէք ալէա, — տէտի լ'օմ կրի :
Պատէհու միս էլէն սէրպէսթ ճէ
քէնտի էլպիսէնիլիլ թէպալիլ ի-
տէպիլիլ իշին, մէրգուլ օտա-
եթ թէք իլէ աչաղը ինտի :

Մէրգուլ գաթառան տիշարը չը-
գաթ չըգ մաղ, միս էլէն զիեառտէ-
նէ սէրպէսթ պիր նէֆէս ալմա-
եա պաշլատը, վէ էլպիսէնիլիլ սօ-
եուլմաղտէ օլան Սիւզաննա
տալիլ թէքարաէն աթթը նիկեա՛
իլլէտի :

Վէ պիրտէն պիրէ ֆիքրինէ պիր
գուրնաղըզ տօղտուղունտան,
Սիւզաննա :

— Սիզ պու առէմի թանըմաղ-
տա՛մսընըզ տըր, — տէյլի սիւալ
իլլէտի :

— Էվվէթ, — տէտի Սիւզաննա :
— Իսթի՛ նէ տիր, — տէտի միս
էլէն :

— Լ'օմ կրի տիր, — տէտի Սիւ-
զաննա :

— Էլպէթթ վէ պաշգա պիր իսթի-
տէ օլմալը տըր, — տէտի միս էլէն :

— Պիլմէքտու, — տէտի Սիւ-
զաննա :

— Պէնիմ բէտէրիմ բարլամէն-
թօտա աղա տըր. իմտի, էկէրչի
մէրգուլուն իսթին պանա խա-
պէր վիրիլ իսթինիլ, հէման չիմտի
գօշուպ կիտէրէք, բէտէրիմ բէ-
ճա իտէրիմ, վէ տօթթունտուղուն
իտամընը թէէլիլ իթ տիրիլիմ,
— տէտի միս էլէն պիր կէրմիլիլիլ
իւզըն սէջլէնէրէք :

— Մատամ, Ալլահտա չահիտ
տիր քի, պէն անըն պաշգա պիր
իսթիլ օլապ օլմաաղընը պիլմէմ,
լաքին, վէլէվ պիլիլ իտիմ տա-
լի... — տէտի ճէվապ վիրտի Սիւ-
զաննա :

— Էկէր պիլմիլ օլաա իտինիլ,
նէ՞ եաթար իտինիլ, — տէտի միս
էլէն :

— Վէլէվ քէնտի հաթաթըմա
պիլէ գաթու օլունտա իտի, եի-
նէսէջլէմէլ իտիմ, — տէտի Սիւ-
զաննա :

— Նիլին, սէպէպ նէ տիր, —
տէտի միս էլէն :

— Չիւնքիւ մէրգուլիլ, պիրիմ
ինտիլիլտէ, աթթա՞ ճէնապը
Հաղգ թարաֆընտան իրալինէ
ինտէթ պուլունտուլը պիր գաթ
մաղաթընտա օլապ, վէ ալէյնին-
տէ դամաղընը իրթիքեալ իտէն
իսէ, պիր մէլունտա աթտ օլուն-
մաղտա տըր, — տէտի Սիւզաննա :

(Տէլէ-4)